Định hướng phát triển các sản phẩm du lịch mới phát huy lợi thế trên địa bàn thành phố Đồng Nai thời kỳ kỷ nguyên số

Phan Lê Vinh
Khoa Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Nguyễn Tất Thành
plvinh@nttu.edu.vn

Tóm tắt

Bài báo nghiên cứu đánh giá thực trạng và gợi mở những định hướng sáng tạo sản phẩm du lịch mới cho thành phố Đồng Nai trong thời đại công nghệ số. Dù được thiên nhiên và lịch sử ưu đãi với nguồn tài nguyên sinh thái, văn hóa đa dạng như Vườn Quốc gia Cát Tiên, Khu bảo tồn thiên nhiên văn hóa Đồng Nai hay di tích Văn Miếu Trấn Biên, việc đưa giải pháp số vào khai thác hoạt động du lịch tại địa phương còn khá hạn chế, chưa khai phóng hết năng lực tiềm tàng. Thông qua tiếp cận dữ liệu thứ cấp cùng phân tích thực địa định tính ở các điểm tham quan, mô hình lưu trú cộng đồng và sản phẩm địa phương, nghiên cứu đề xuất 4 nhóm giải pháp sản phẩm du lịch tiên phong: (1) Sinh thái thông minh; (2) Tái hiện di sản văn hóa qua công nghệ VR/AR; (3) Số hóa bản đồ ẩm thực cùng làng nghề truyền thống; (4) Hệ thống kết nối mạng lưới homestay và du lịch trong cộng đồng. Bài báo nghiên cứu mang đến các khuyến nghị quan trọng về đào tạo nhân lực và năng lực quản trị số, hỗ trợ thành phố Đồng Nai nâng cao vị thế cạnh tranh và tăng trưởng du lịch một cách bền vững.

® 2026 Journal of Science and Technology - NTTU

Nhận 15/05/2026
Được duyệt 30/06/2026
Công bố 30/09/2026

Từ khóa
Chuyển đổi số, giải pháp du lịch, sản phẩm sinh thái, du lịch thông minh, thành phố Đồng Nai.

1 Đặt vấn đề

Vị trí tại tâm điểm vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, thành phố Đồng Nai nắm giữ nguồn lực du lịch tự nhiên lẫn văn hóa hết sức dồi dào. Địa phương nổi tiếng với hàng loạt địa danh sinh thái tầm cỡ như Khu dự trữ sinh quyển thế giới Đồng Nai, Vườn Quốc gia Cát Tiên, thắng cảnh Bửu Long cùng hệ thống di tích văn hóa lâu đời [1]. Mặc dù vậy, quá trình gắn kết và làm mới chuỗi giá trị du lịch trên địa bàn vẫn diễn ra tương đối chậm, chưa tạo ra bước tiến lớn tương xứng với nguồn tài nguyên sẵn có.

Cách mạng Công nghiệp 4.0 bùng nổ đang diễn ra tạo ra những công nghệ cốt lõi bao gồm: trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data), internet vạn vật (IoT) và thực tế ảo/tăng cường (VR/AR) đang định hình lại toàn bộ phương thức vận hành của ngành du lịch thế giới [2]. Các khảo sát định lượng gần đây ở Việt Nam khẳng định rằng trải nghiệm và tiện ích số có vai trò then chốt quyết định hành vi lựa chọn điểm đến của du khách [3]. Trái lại, hoạt động chuyển đổi số ngành du lịch ở thành phố Đồng Nai hiện dừng ở mức sơ khởi, hầu như chỉ tập trung vào truyền thông cơ bản ở một vài địa điểm riêng lẻ. Xuất phát từ sự biến động đó, nghiên cứu này được triển khai nhằm tìm kiếm câu trả lời cho bài toán: ứng dụng nào giúp công nghệ số hiệu quả để tái thiết và tạo ra các sản phẩm du lịch mới đột phá cho thành phố Đồng Nai.

2 Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1 Sản phẩm du lịch và chuỗi giá trị điểm đến

Sản phẩm du lịch kỷ nguyên số không chỉ dừng lại ở sự kết hợp đơn thuần giữa yếu tố dịch vụ hữu hình và vô hình, mà là tập hợp của toàn bộ chuỗi trải nghiệm mà khách du lịch thụ hưởng trong suốt hành trình. Sức cạnh tranh của một địa danh không hoàn toàn phụ thuộc vào tính sẵn có của tài nguyên hay di tích, mà mang tính quyết định ở khả năng đổi mới sáng tạo và mức độ đáp ứng sự hài lòng cho du khách [4]. Thông qua việc lồng ghép các giải pháp công nghệ số, địa phương có thể gia tăng hàm lượng giá trị gia tăng, mang đến trải nghiệm được cá nhân hóa sâu sắc và nâng cao hiệu quả điều hành điểm đến.

2.2 Chuyển đổi số sản phẩm du lịch và du lịch thông minh (Smart Tourism)

https://doi.org/10.55401/c649rm45

Sự bứt phá của hạ tầng viễn thông và công nghệ thông tin đã khai sinh mô hình du lịch thông minh − hình thức vận hành dựa trên sự kết nối chặt chẽ giữa công nghệ truyền thông và hệ sinh thái du lịch tổng thể [7]. Dựa trên phân tích của Phan và Vũ [3], quá trình số hóa ngành du lịch vượt xa phạm vi thiết lập website hay tài khoản mạng xã hội, đòi hỏi cuộc cải cách đồng bộ từ tư duy quản trị đến mô hình cung ứng dịch vụ. Mặc dù vậy, việc triển khai các ứng dụng thông minh cũng đặt ra không ít hạn chế về cơ sở hạ tầng công nghệ lẫn trình độ của lực lượng lao động tại chỗ [4].

2.3 Phương pháp nghiên cứu

Tác giả áp dụng phương pháp tiếp cận định tính thông qua tổng hợp, đối sánh và phân tích nguồn tài liệu thứ cấp nhằm làm rõ các nhân tố thúc đẩy cũng như điểm nghẽn hiện hữu [1]. Nguồn dữ liệu sử dụng phục vụ nghiên cứu bao gồm các văn bản quy hoạch du lịch chính thức của thành phố Đồng Nai, các công trình khoa học chuyên ngành [5], đồng thời khảo sát thực tế hoạt động thực tế tại các điểm đến du lịch và nơi lưu trú nội địa.

3 Kết quả và thảo luận

3.1 Đánh giá thực trạng phát triển du lịch tại thành phố Đồng Nai

Đánh giá toàn diện bức tranh tài nguyên du lịch cho thấy thành phố Đồng Nai nắm giữ lợi thế vượt trội nhờ hệ sinh thái phong phú. Về mảng sinh thái, địa phương tự hào có Vườn Quốc gia Cát Tiên cùng Khu bảo tồn thiên nhiên văn hóa Đồng Nai. Bên cạnh đó, công trình của Nguyễn và cộng sự [5] khảo sát tại khu vực núi Chứa Chan (xã Xuân Lộc) đã khẳng định giá trị du lịch tự nhiên vô cùng hấp dẫn. Thêm vào đó, danh thắng Bửu Long tiếp tục đóng vai trò biểu tượng sinh thái thu hút lượng lớn du khách ghé thăm [1].

Tuy nhiên, bức tranh du lịch Đồng Nai trong thời đại số vẫn bộc lộ 3 nút thắt trọng yếu:

Một là, sự chia rẽ trong kết nối dữ liệu: các đơn vị du lịch vận hành rời rạc, thiếu vắng một hệ sinh thái số tập trung để quản lý và điều tiết dòng du khách giữa các điểm tham quan.

Hai là, tính nghèo nàn trong trải nghiệm công nghệ: Công nghệ thông tin chủ yếu phục vụ các hình thức tiếp thị cơ bản, chưa xây dựng được các giải pháp tương tác hiện đại như thực tế ảo (VR) hay thực tế tăng cường (AR) cho khách du lịch.

Ba là, chưa đủ nhân sự có năng lực kỹ năng số: lực lượng lao động du lịch tại địa phương chưa được trang bị đầy đủ năng lực công nghệ số để đáp ứng yêu cầu quản lý và vận hành hệ thống thông minh [2].

3.2 Đề xuất định hướng phát triển sản phẩm du lịch thông minh tại thành phố Đồng Nai

Vận dụng nền tảng lý thuyết du lịch thông minh [7], bài viết phác thảo 4 nhóm sản phẩm chiến lược ngành du lịch cho thành phố Đồng Nai:

a. Phát triển mô hình du lịch sinh thái thông minh: ứng dụng Internet vạn vật (IoT) kết hợp Dữ liệu lớn (Big Data) vào các chuyến khám phá thiên nhiên tại Vườn Quốc gia Cát Tiên cùng khu vực lân cận. Lắp đặt hệ thống bảng thông tin quét mã QR trên các cung đường đi bộ dã ngoại nhằm truyền tải dữ liệu đa ngôn ngữ về hệ động thực vật.

b. Ứng dụng công nghệ VR/AR nâng tầm di sản: số hóa không gian 3D tại 49 di tích lịch sử tiêu biểu của thành phố (tiêu biểu như di tích Mộ Cự thạch Hàng Gòn (Long Khánh) hay Văn Miếu Trấn Biên (Biên Hòa) nhờ VR và AR, giúp tái hiện trực quan sinh động giá trị văn hóa.

c. Số hóa bản đồ văn hóa ẩm thực và làng nghề: thiết lập nền tảng số giới thiệu các món ăn trứ danh của địa phương (như gỏi bưởi Tân Triều, xôi chiên phồng), lồng ghép các lộ trình tham quan làng nghề truyền thống gắn với sàn thương mại điện tử.

d. Mạng lưới liên kết dịch vụ Homestay số: kết nối các cơ sở lưu trú du lịch cộng đồng (chẳng hạn Bà Đất Eco Homestay, Ta Lai Longhouse) vào ứng dụng quản lý và đặt phòng dùng chung, đồng thời tích hợp các gói trải nghiệm như chèo thuyền, đạp xe dã ngoại và giao lưu văn hóa địa phương.

3.3 Quản trị rủi ro và phát triển nguồn nhân lực số

Yếu tố con người giữ vai trò hạt nhân trong mọi tiến trình chuyển đổi số. Việc phát triển các loại sản phẩm du lịch thông minh đặt ra yêu cầu bắt buộc về đổi mới tư duy và năng lực công nghệ của nguồn nhân lực [8]. Cơ quan quản lý nhà nước cùng cộng đồng doanh nghiệp tăng cường hợp tác, triển khai các lớp đào tạo kỹ năng số chuyên sâu cho lực lượng lao động du lịch trên địa bàn, nhằm nhanh chóng thích ứng với xu thế phát triển hiện đại.

4 Kết luận

Việc dịch chuyển từ hình thức du lịch truyền thống sang hệ sinh thái du lịch thông minh là con đường tất yếu đối

với thành phố Đồng Nai. Thông qua chiến lược đầu tư sản phẩm số, hoàn thiện cơ sở dữ liệu kết nối và chú trọng đào tạo nhân lực công nghệ, thành phố Đồng Nai hoàn toàn có thể giải phóng tối đa tiềm năng tài nguyên, tạo động lực bứt phá và phát triển du lịch bền vững.

Lời cảm ơn

Bài báo là sản phẩm thuộc chương trình nghiên cứu khoa học tại Trường Đại học Nguyễn Tất Thành. Tác giả trân trọng cảm ơn sự hỗ trợ kinh phí từ Trường Đại học Nguyễn Tất Thành theo Quy chế chi tiêu nội bộ của Nhà trường để hoàn thành công trình này.

Tài liệu tham khảo

1.Quyết định số 2364/QĐ-UBND ngày 13/08/2015 của Ủy Ban nhân dân thành phố Đồng Nai về việc phê duyệt Quy hoạch phát triển ngành du lịch tỉnh Đồng Nai đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.

2.Vũ Hương Giang & Vũ Lệ Mỹ (2022). Kinh nghiệm quốc tế về phát triển du lịch thông minh và bài học cho Việt Nam. Tạp chí Khoa học – Trường Đại học Mở Hà Nội 93, 35-46.

3. Phan Huy Xu và Võ Văn Thành (2018). Bàn về sự phát triển du lịch thông minh. Tạp chí Khoa học Đại học Văn Lang, 94-102.

4.Phùng Thị Hạnh và Nguyễn Tá Nam (2022). Phát triển du lịch thông minh: Cơ hội và thách thức đối với ngành du lịch Việt Nam. Tạp chí Khoa học số 58/2022 – Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, 71-80.

5.Nguyễn Thị Hải Ninh, Nguyễn Hải Hà và Đặng Hữu Giang (2023). Đánh giá tiềm năng phát triển du lịch sinh thái tại núi Chứa Chan, huyện Xuân Lộc, tỉnh Đồng Nai và đề xuất các giải pháp phát triển bền vững. Tạp chí Kinh tế và Phát triển, 307(2)/2023, 108-116.

6.Buhalis, D., & Amaranggana, A. (2014). Smart Tourism Destinations. In Z. Xiang & I. Tussyadiah (Eds.), Information and Communication Technologies in Tourism 2014, 553-564. Cham: Springer. doi:10.1007/978-3-319-03973-2.

7.Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., & Koo, C. (2015). Smart Tourism: Foundations and Developments. Electronic Markets, 25(3), 179-188. DOI:10.1007/s12525-015-0196-8.

8.Nguyễn Thị Bích Thủy và Nguyễn Thị Thanh Ngân (2024). Sử dụng công nghệ du lịch thông minh và tác động đến ý định hành vi của du khách: Nghiên cứu tại điểm đến Đà Nẵng. Tạp chí Khoa học và Công nghệ − Đại học Đà Nẵng, 46-53.

Orientation for developing new tourism products to leverage advantages in Dong Nai city in the digital age

Phan Le Vinh
Faculty of Business Administration, Nguyen Tat Thanh University Viet Nam
plvinh@nttu.edu.vn

Abstract

This research paper evaluates the current state of tourism in Dong Nai and proposes innovative directions for developing new tourism products in the digital era. Although the region is endowed with diverse ecological and cultural resourcessuch as Cat Tien National Park, the Dong Nai Culture and Nature Reserve, and the Tran Bien Temple of Literature − the integration of digital solutions into local tourism remains limited, failing to fully unlock its latent potential. Through an analysis of secondary data and qualitative fieldwork at various tourist attractions, community-based accommodation facilities, and sites featuring local products, the study proposes four categories of pioneering tourism products: (1) Smart ecotourism; (2) Cultural heritage reconstruction via VR/AR technology; (3) Digitization of culinary maps and traditional craft villages; and (4) A networked system for homestays and community-based tourism.

The paper offers key recommendations regarding human resource training and digital governance capabilities, aiming to help Dong Nai enhance its competitive position and achieve sustainable tourism growth.
Keywords: Digital transformation, tourism solutions, eco -tourism, smart tourism, Dong Nai.